

DAKENYTT

NR 2 - hösten 2020

Den polska gaffelketchen General Zaruski
på redan utanför Ekenäs
där den byggdes 1939

Foto: Per-Ake Magnusson

Svenska Kryssarklubben
Dackekretsen

Svenska Kryssarklubben
Dackekretsen

I detta nummer:

Ordförande	3
Årsmöte	4
Styrelse, kontakter	6
Nytt på Idö	8
Bojbestämmelser	9
Fyljus igen	10
Ölands Norra...	11
GPS- nogrannhet	22
Nya medlemmar	26
SXK -varor	27
Byxelkroks hamn	28
Eskader/Arr	31
Vår miljö	32
Hamn o Farled	35

Svenska Kryssarklubben
Dackekretsen

Dackennytt är en tidning för medlemmarna i Kryssarklubbens Dackekretsen

Ansvarig utgivare
Staffan Rydberg

Hemsida
www.sxk.se

Bankgiro
221-3460

Annonsera i Dackennytt

Helsida	900 kr
Halvsida	500 kr
Kvartsida	300 kr

En månads annonsering på hemsidan 1 500 kr

Har Du bytt E-post adress?

Vi skickar påminnelser och ny information med E-post, så att Du snabbt blir uppdaterad om vad som är på gång. Vid varje utskick får vi ett 40 -tal i retur.

Ändra själv i medlemsregistret, eller skicka ny adress till
per-ake.magnusson@wsp.com.

Missa inte viktig information, ändra NU!

Ordförandes rader

Vi är alla isolerade sen mars 2020, en mycket lång tid. Vad kan man göra? Jo, vara på sjön i båten, pyssla i trädgården, snickra på huset kanske renovera en gammal bil eller mc.

Båtlivet fick ju ett uppsving, jag har aldrig sett så många besökare på Vikingarnas klubbholme i västra sjön, söder om Kalmar i sommar.

Vi har endast haft sporadiska kontakter med våra vänner i små grupper, men otroligt viktigt. Vi träffar barn och barnbarn under strikta former endast utomhus. Dackekretsen går på sparlåga som även Kryssarklubben gör. Vi i styrelsen har haft ett antal telefonmöten.

Tommy L och jag har besökt IDÖ där vi nu har en liten klubblokal som är öppen för alla, all övrig verksamhet är inställd tills vidare. Jag tror vi gör rätt, någon större nytta i samhället gör vi inte, pensionärer som många är, vi får hålla oss lugna och inte öka risken för att belasta sjukvården och samhället. Vi gör som de säger. Tills vi vet bättre.

Nu är sjökorten över västra sjön, söder om Kalmar klara, vi har haft stor invigning med kommunalråd osv. Jag har kört lederna och detta blir en öppning av vår lilla skärgård som är helt suverän. Hans Martinsson har varit projektledare och många från Dackekretsen har hjälp till med sjömätning osv. Sjökortet rekommenderas starkt och går att köpa hos Baltik i Kalmar och kan även att beställas från HyDrografiska i Stockholm.

Snart står båtarna på land och ett annorlunda båtliv tar vid. Vi kanske planerar för nya investeringar i tillbehör och utrustning, eller kanske nya segel, eller motorbyte eller varför inte byta båt.

Vi i styrelsen börjar i höst planera för nya aktiviteter i Dackekretsen med medlemsnytta som mål. Hoppas vi kan genomföra några intressanta föredrag men det får tiden utvisa.

Ha det gott så länge. Tvätta händer och håll avstånd!

Staffan

Välkomna till Dackekretsens årsmöte 2020

SXK Dackekretsen håller ett formellt årsmöte, med coronaavstånd, ***lördagen den 14 november klockan 16:00, 2020*** i SS Vikingarnas klubblokal, Stensö, Kalmar.

Val av lokal kan komma att ändras till en större lokal i Kalmar om antalet anmälda till årsmötet kräver ett utökat utrymme i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Envar uppmanas att via SXK Dackekretsens hemsida följa uppdateringar gällande årsmötet. De som anmäler sig till årsmötet får även riktad information gällande lokal via e-post.

I dessa coronatider kommer vi tyvärr inte att kunna erbjuda någon förtäring eller något föredrag som brukligt.

Program

- Årsmöte Dackekretsen SXK

Motioner

Motioner ska vara Dackekretsens ordförande Staffan Rydberg och med mailadress staffanrydberg@telia.com, tillhanda senast 14 dagar innan årsmötet.

Möteshandlingar

Samtliga möteshandlingar kommer att skickas ut till medlemmarna via e-post samt finnas tillgängliga via SXK Dackekretsens hemsida.

Anmälan om deltagande

Vi ber Er anmäla deltagande vid årsmötet till:

Maritha Brodell helst via e-post till maritha.brodell@bahnhof.se

(tfn 070-202 02 99), senast den **2020.**

31 oktober

Välkomna!

Dagordning vid årsmöte med Dackekretsen av Svenska Kryssarklubben

1. Fastställande av röstlängd för mötet
2. Val av ordförande och protokollsekreterare för mötet
3. Val av 2 justeringsmän tillika rösträknare
4. Fråga om mötet utlysts enligt stadgarna
5. Fastställande av föredragningslistan
6. Styrelsens verksamhetsberättelse för året
7. Styrelsens förvaltningsberättelse(balans och resultaträkning) för året
8. Revisionsberättelse över styrelsens förvaltning för verksamhetsåret
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser
10. Fastställande av medlemsavgiften för kretsen
11. Fastställande av verksamhetsplan och behandling av budget för det kommande verksamhetsåret
12. Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner
13. Val av styrelse enligt § 5, 4 ordinarie styrelserepresentanter på 2 år, varav en vice ordförande
14. Val av 3 styrelsesuppleanter på ett år, enligt §5
15. Val av 2 revisorer och 2 revisorssuppleanter för en tid av ett år
16. Val av 3 personer till valberedning, varav en sammankallande, för en tid av ett år
17. Val av funktionärer för en tid av ett år
18. Val av kretsens representant enligt §19 i riksföreningens stadgar

För aktuell information om styrelse och nämnder , se hemsidan

Dackekretsens styrelse och nämnder 2019 -20

Ordförande	Staffan Rydberg, Örntorp 211, 380 31 Läckeby, 070 557 76 94 e-post staffanrydberg@telia.com
Vice- ordförande	Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 0480-332 10, 070-525 79 36 e-post per-ake@pam-styrkonsult.se
Sekreterare	Maritha Brodell, Uvögatan 6, 572 40 Oskarshamn, Tfn 070-202 02 99 e-post maritha.brodell@bahnhof.se
Skattmästare	Tommy Larsson, Vintergatan 1 B, 393 51 Kalmar Tfn 0480-187 05, 070-285 13 01 e-post tommy@kloc.se
Ledamot	Hans Martinsson, Stensövägen 63 A, 392 47 Kalmar, Tfn 076-804 32 38 e-post hans@martinsson.cc
Ledamot	Irène Årnell, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 0480-332 10, 070-26 32 541 e-post irene@pam-styrkonsult.se
Ledamot	Lars-Göran Dahlström, Hagmarksvägen 82, 574 34 Vetlanda Tfn 070-616 72 90 e-post dahlis41@hotmail.com
Suppleant	Roland Josefsson, Kabelstigen 4, 574 37 Vetlanda, 070-668 32 78 e-post kabelstigen4@telia.com
Suppleant	Pär Svensson, Piparegårdsvägen 21, 394 77 Kalmar Tfn 070-647 01 79 e-post par.svensson@telia.com
Suppleant	Kurt-Inge Nilsson, Rävuddegatan 16, 572 95 Figeholm Tfn 070-215 12 48 e-post kurtinge48@gmail.com

Valberedning sammankallande	William Magnusson, Åkergränd 1, 574 34 Vetlanda, Tfn 0383-174 58, 070-859 95 50 e-post willmag@live.se
Valberedning	Bengt Sigmer, Skrindvägen 5, 382 42 Nybro Tfn 0481- 153 02, 070-687 37 37 e-post bengt.sigmer@telia.com
Valberedning	Kenneth Brodell, Ulvögatan 6, 572 40 Oskarshamn Tfn 070-601 68 97 e-post kenneth.brodell@bahnhof.se
Webmaster Utbildning	Martin Lesén, Johan Ills väg 13, 387 33 Borgholm Tfn 070-588 31 26 e-post martin@lesén.nu
Eskadernämnden Båttekniska nämnden	Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 0480-332 10, 070-525 79 36 e-post per-ake@pam-styrkonsult.se
24-timmars nämnden	Pär Svensson, Piparegårdsvägen 21, 394 77 Kalmar Tfn 070-647 01 79 e-post par.svensson@telia.com
Svenska Sjö (Båtsäkerhet)	Per-Åke Magnusson, Ekenäsgatan 41, 388 96 Hagby Tfn 0480-332 10, 070-525 79 36 e-post per-ake@pam-styrkonsult.se
Miljönämnden	Lars-Göran Dahlström, Hagmarksvägen 82, 574 34 Vetlanda Tfn 070-616 72 90 e-post dahlis41@hotmail.com
Hamn- och Farledsnämnden	Hans Martinsson, Stensövägen 63A, 392 47 Kalmar, Tfn 076-804 32 38 e-post hans@martinsson.cc
Försäljning	Tommy Larsson, Vintergatan 1 B, 393 51 Kalmar Tfn 0480-187 05, 070-285 13 01 e-post tommy@kloc.se
Revisorer	Henrik Sjöberg, tfn 070 444 39 18 Olle Utterback , tfn 0708-15 02 47

NYTT PÅ IDÖ 2020

De är en del ändringar av verksamheten på Idö, på grund av att anläggningen ligger ute till försäljning, även Coronaviruset har haft en viss påverkan.

Lasse och Heléne har drivit verksamheten i sommar men med lite ändringar. Dom öppnade i lördagen 27 juni. Midsommarhelgen var stängd. Restaurangen har bara lunchservering. Gästhamn och café fungerar som vanligt. Dackekretsens avtal med Idö löper på tills vidare. Vi hoppas att även en eventuell ny ägare nästa år vill ha oss kvar. Gästhamnsavgiften är samma, 100:- + el för medlemmar i SXX.

Nytt för i år är att vi disponerar det röda huset där det tidigare har varit keramikverkstad.

Lasse har ställt in bord och stolar som vi får använda. Huset kommer inte att vara låst. Vi har satt upp skyltar på huset, och inne i huset har vi satt upp information material på väggarna samt lagt ut broschyrer mm. som folk kan ta med sig.

Tommy Larsson

BOJBESTÄMMELSER

I sommar med rådande omständigheter har vi försökt att ligga vid S XK:s svajbojar när det passat och faktiskt lyckats ett par gånger.

Dessvärre har vi uppmärksammat att ett flertal båtar inte alls följer S XK:s bojbestämmelser samt saknar bojflagga 2020.

Dessutom tycker vi att det alltid ser trevligt ut att föra vimplar för S XK, kretstillhörighet samt båtklubb som många frångått idag och ersatt med exempelvis en Jolly Roger!

När vi besökte S:t Annakretsens uthamn i Stugviken låg det nio båtar förtöjda vid akterboj mot den yttersta bryggan i viken, en förde S XK-vimpel! En annan kväll blev vår jolle påkörd av en segelbåt som ville förtöja vid samma svajboj som oss. Den båten förde varken bojflagga eller ens S XK-vimpel!

Bifogar ett utklipp enligt nedan från hemsidan, mer finns att läsa där...

Nyttjanderätt

Vid S XK:s bojar får endast förtöjas båt som:

- är registrerad i S XK:s båtregister
- är försedd med S XK:s bojflagga för innevarande år
- är försedd med tydligt namn.

Enbart medlemskap i S XK ger inte rätt att begagna klubbens bojar. Ovan angivna tre punkter måste vara uppfyllda!

Regler för förtöjning

Behörig båt får utnyttja boj under högst 24 timmar. Avvikelser kan förekomma och framgår då av text på bojen eller beskrivning i anslutning till kartsnitt i matrikel eller på webben.

Två båtar får samtidigt förtöjas vid boj ***under förutsättning att båtarnas respektive skeppare är överens härom.*** Vid parallellförtöjning, beakta risken för riggskador vid svall. Överväg förtöjning med "stäv mot akter". Båt har dock alltid rätt att ensam få disponera boj.

S XK rekommenderar 8 ton som högsta totala displacement för båt/båtar som förtöjs vid boj.

Ett "BOJBREV" finns att hämta på S XK:s hemsida att ta med sig i båten och dela ut till båtar som ligger vid S XK:s bojar och saknar bojflagga. Vi uppmanar alla att göra så! I brevet finns många bra argument för att ansluta sig till Svenska Kryssarklubben. Får vi fler medlemmar kan vi utveckla verksamheten och bli en lägga ut ännu fler bojar till nytta för medlemmarna eller annat man kan ha nytta av.

Irène o Per-Åke

FYR I FARLEDEN TILL BLANKAHOLM LYSER IGEN

Efter 40 år av mörker lyser nu den nyrenoverade fyren Raggryggen upp farleden in till Blankaholm. Det är den gamla originalfyren som togs ur bruk när sågverket i Blankaholm lades ner 1979.

Eldsjälar i Blankaholm har tagit initiativ till att renovera den gamla fyren. Den har målats röd och vit och även fått nya reflexer. Ny elektronik och solceller driver fyren.

Den lyser tre distansminuter med en blixtnär i sekunden. Fyren togs i bruk i början av sommaren 2019 och är tänd 1 maj -15 oktober. Transportstyrelsen har delat ut drifttillstånd och fyren finns med på sjökorten.

Renoveringen har bekostats med bidrag från lokala och ideella krafter. En stor del har även finansierats genom ett samarbete mellan Västerviks kommun och Oskarshamns kommun där båda gick in och stöttade projektet. Fyren är nämligen placerad i den farled som utgör kommungränsen och berör således båda kommunerna.

Den nyrenoverade fyren står på Raggryggen och lyser upp farleden in till Blankaholm.

Tommy Larsson

Ölands Norra Uddes fyr avbemannad 1976

*Författare: Evald Petersson (Utdrag ur Åkerbo Hembygdsförenings Årsbok 1977)
Ett speciellt tack till Svenska Fyrsällskapet som har hjälpt till med text och bilder från
sin medlemsskrift "Blänket" 2013:2.*

Fyrholmen vid Ölands norra udde. Den kallades tidigare Oxelholmen, eftersom där växte många oxelträd. Namnet ändrades sedan till Stora Grundet. Bilden tagen på glasplåt omkring 1948. Där fanns ingen bro då. Den byggdes inte förrän sommaren 1965. Foto: Evald Petersson

Det svenska fyrväsendet har undergått en snabb förändring. Med elektroniska system kan funktioner, som tidigare krävt manuell betjäning, nu styras automatiskt. Detta har medfört, att de svenska fyrarna har avbemannats och fyrbetjäningen ersatts av centralt styrda och bevakade "robotar".

Hösten 1976 var automatiken vid Ölands norra uddes fyr "*Långe Erik*" färdigutbyggd. Denna fyr blev därmed den första, som kopplades över datorn vid Kungl Sjöfartsverkets centrala fyrövervakning i Norrköping.

Officiellt skulle fyren vara avbemannad den 1 oktober 1976, men "*barnsjukdomar*" vid inkörningen över datorn gjorde att den siste fyrmästaren vid platsen, Gustav Olsson, fick gå kvar och övervaka det hela till den 23 december. För "*Långe Erik*" var därmed epoken med manuell betjäning slut.

Gamla unionsflaggan vajade på stängen utanför fyrpersonalens bostäder. Bilden tagen senast 1905. Till vänster ses brunnsvipp och brunnskar, men där hämtades nog inget annat än havsvatten. Personerna på bilden är okända.

Foto: Arvid E Thulin

Fyrmästare Andreas Krall med hustru Emilia och barnen. Från vänster: Tyra, Sten, Harald och Greta. Bilden tagen 1912.

Fyrplatsen

Fyrtornet jämte ett bostadshus omfattande två lägenheter uppfördes under åren 1844-45. Entreprenör var en byggmästare Jonas Jonsson, hemvist okänd. I kontraktet åtog sig Byggmästare Jonsson alla kostnader med några få undantag, däribland lanterninen med fönster, takbetäckningen bestående av kopparplåt på fyrtornet, själva fyrapparaten, samt en järnkakelugn för vakt-rummet i tornet, vilket anskaffades och bekostades av Kongl Förvaltningen av Sjö Ärenderne.

Byggnadsarbetena tycks ha fortskridit planenligt och avslutats under andra halvåret 1845, då fyren togs i bruk. Fyrstationen fick då namnet Ölands Norra Fyrbåk. Några år senare ändrades detta till Ölands Norra Uddes Fyrinrättning och en kort tid därefter fastställdes namnet till Ölands Norra Uddes Fyr, som fortfarande är den officiella benämningen.

Tornet, som är ca 35 m högt, är byggt i kalksten och vitrappat. Ett par år efter att det blivit färdigbyggt, upptäckte personalen, att det svajade vid höga vindstyrkor. Detta orsakade en viss oro, vilket framgår av en skrivelse från lotsdirektionen, där det inforas fullständiga upplysningar om de observationer som gjorts. Senare mätningar har visat, att det svajar ungefär 60 cm, då det blåser kraftigt, men detta värde ligger med god marginal inom säkerhetsgränserna.

Bemanning och tjänst

Den första fyrbetjäningen år 1845 bestod av två man, fyrmästare och fyrvaktare. Dessa tjänstgjorde varje natt under fyingstid, varvid båda var skyldiga att vistas i tornet samtidigt. Den, som var vaktfri, kunde vila på en soffa i ett ytterst trångt rum strax under lanterninen.

Lampan i fyrapparaten eldades med rovolja och fordrade ständig tillsyn för att brinna klart. Det roterande linssystemet, drevs med ett lodurverk. Lodet, som fortfarande hänger kvar i den stentrumma, vilken utgör mittpelare i tornet, drogs upp med vev. Efter en uppdragning gick urverket en och en halv timma.

Inspektion

Vid fördelningschefens besök på fyrplatserna inspekterades allt mycket noga. Om någonting inte var tillfredsställande blev det en reprimand. Uttalades den inte muntligen, kom den med ett brev på posten som t.ex. följande: *"Vid mitt besök å fyrplatsen såg jag att stenar voro inkilade under fönsterluckorna. Detta är fult och nog kunde fyrbetjeningen vara lite fintligare uti sitt påhitt att få luckorna sitta stadigt. Tag nu bort stenarne, och gör kilar af några vedbitar, för att i dess ställe ditsättas."*

Ibland förbisågs någon detalj av mindre vikt, men folk hade gott minne på den tiden och ingenting fick glömmas. Därför kunde nästa brev låta så här: *"Jag glömde vid inventeringen tillse att Svenska veckobladet fanns för åren 1873, 1874 o. 1875, hoppas dock det allt finnes i behåll!"* Samlade årgångar av Svenska veckobladet var tydligen en form av bibliotek, som skulle finnas på fyrplatserna till nytta och nöje för personalen.

Reprimand ...

Kontakterna mellan fyrmästaren och hans närmaste chef, Lotsfördelningschefen i Kalmar, upprätthölls genom en ganska livlig korrespondens. Disciplinen tycks ha varit hård och om en order inte utfördes till belåtenhet, kom det en skriftlig reprimand. I vissa fall kanske man kan spåra en viss negativ inställning till den underordnade. Speciellt under 1870-talet tycks fördelningschefen ha hållit tummen på ögat på fyrmästaren.

Allt för underdåniga uttryck i skrivelser till Fördelningschefen uppskattades inte. Ett brev från honom avslutas enligt följande: *"Dessutom får jag till framtida efterrättelse uppmana Eder, att vid tjenstebrefs insändande till mig, icke alls begagna så ödmjuka titlar, som ärad, ärade eller ärade skrivelsen, etc., etc., som Ni troligen sjelf alltför väl veten ej bör förekomma uti tjensteskrivelser!"*

...och beröm

Trots att fyrpersonalen många gånger togs i örat av sina överordnade, sköttes tjänsten på ett föredömligt sätt, som kunde rendera en utmärkelse av något slag. Detta visas av följande brev från december 1885 till fyrmästare A.F. Lagström. *"Sedan Kongl Majt jemlikt nådigt bref den 24 sistlidne Oktober, uppå Kongl Lotsstyrelsens framställning, funnit gott att, såsom ett vedermäle af sitt nådiga välbehag, tilldela Fyrvaktaren vid Ölands norra uddes fyrplats ett exemplar af silvermedaljen av 8e storleken, med inskrift "För nit och redlighet i rikets tjenst", att i högblått band med gula kanter bäras å bröstet, har Kongl Lotsstyrelsen till mig översänt medaljen för att genom min försorg tillställas fyrvaktaren Nilsson. ..." Skulle Nilsson. Emot förmodan, ej bära medaljen med värdighet och heder, kan Kongl Majt fråntaga honom densamma. Bandet kan delas i trenne delar, hvarigenom ett smutsigt kan ersättas med ett rent."*

Personalen utökas

Personalen hade några år tidigare utökats med en man, ett fyrbiträde. En ny bostadsbyggnad hade uppförts. Under denna fanns murad källare med utrymme för tre hushåll. Källaren finns kvar, men bostaden har rivits.

I och med att fyrbiträde fanns, blev fyrmästaren vaktfri, utom under tiden 1 okt – 1 april, då han gjorde 1 till 2 timmars vakt per natt. Men enligt *"Instruktion för tienstgöring vid de fasta fyrarna"* utfärdad år 1866 var han skyldig *"att tillse fyrens tändning och att flera gånger hvarje natt kontrollera lysningen genom besök i fyren och genom utkik på densamma från något fönster i boställshuset eller annat lämpligt ställe. ..."* Då fel uppstod i fyren fick han alltid rycka in, eftersom han skulle ha de nödvändiga kunskaperna om fyrens skötsel. Dessutom var han ansvarig för att allt fungerade.

Fotogen ersätter rovolja

En stor förbättring för fyrpersonalen inträdde när den besvärliga rovoljan ersattes med fotogen. Denna modernitet infördes i början av år 1884. Med fotogen i behållaren behövde lampan inte passas så noga som tidigare, varför den, som hade vakt, inte behövde tillbringa hela tiden i fyrtornet. Det räckte ofta med att se till att urverket var uppdraget och att fylla på fotogen. Naturligtvis fick inte fyren lämnas ur sikte någon längre stund, men det var i alla fall en klar förbättring.

Telefon

Ytterligare en modernitet kom några år senare enligt följande brev daterat 14 november 1892: *"Sedan Kongl Majt i nåder beslutat, att en telefonledning emellan Ölands norra uddes fyrplats och Böda under innevarande höst kommer att anbringas, så egen I, när ifrågavarande arbete förekommer, låta anbringa den blifvande telefonapparaten på lämpligt ställe i fyrplatsens expeditionsrums, dock bören I icke ikläda Eder uppbördsmans- eller annat ansvar för apparaten och ledningen innan föreskrift derom från mig meddelas Eder."*

Till och från land

Trots att fyrplatsen genom telefonen kommit i närmare kontakt med omvärlden, var den ändå helt isolerad på den lilla ön mellan Grankullaviken och Östersjön. Då man skulle till affären eller kyrkan, gick alltid vägen över vattnet. Roddbåten var fortskaffningsmedlet. Den var lika viktig som provianten i källaren. Man hade på ett tidigt stadium funnit de bästa angränsningsplatserna, vilka sedan alltid begagnades vid färderna mellan Öland och Oxelholmen, som fyrholmen tidigare kallades. Men denna trafik sågs ej med blida ögon av ägarna till fiskvattnet i Grankulleviken.

Fiskevattensägarna vann inget gehör för sina krav på förbud mot fyrpersonalens användande av roddbåt och utsättande av prickar på ägarnas vatten, ty ett kort meddelande till fyrmästaren daterat 27 mars 1895 utgör svar på en förfrågan från dessa och lyder: *"Till svar å brefvet af den 19 dennes*

meddelas att såsom tillförene vägen får tagas öfver Grankullaviken likaså prickar utsättas och båtar utläggas.”

1965 byggdes efter mångårig debatt med lotsdirektionen en bro ut till fyrholmen. Roddbåtarna miste med ens sin betydelse som kommunikationsmedel och ersattes med cyklar och bilar.

Fyrplatsen innan den nya fyrmästarbostaden med skolsal byggdes. Bakom de sju svarttallarna byggdes nya fyrmästarvillan år 1923. Foto: Arvid E Thulin

Tragisk olycka i tornet

År 1899 inträffade en tragisk olycka i fyrtornet, varvid fyrvaktaren J.G. Högländer omkom under tjänsteutövning. Högländer led av bråck, varför han allt emellanåt, då de inre organen trängde ut genom den brustna vävnaden, fick kasta sig omkull och trycka dessa tillbaka. Vid olyckstillfället bar han en fotogenlykta i handen. Denna välte omkull, då han kastade sig ner, varvid fotogen läckte ut på golvet och antändes. Högländer kunde i sitt akuta sjukdomstillstånd ej avvärja elden, varför han omkom i lågorna.

Ett brev från augusti samma år omtalar att hans änka tillerkänts en nådegåva av 18 kronor per år under fem års tid jämte pension. Dessa medel utbetalades från Flottans Pensionskassa.

Lotsbarnskolan

År 1923 byggdes en ny villa åt fyrmästaren. I övervåningen inredes ett speciellt sovrum åt honom samt en skolsal. Det fanns gott om barn i olika åldrar vid fyren, vilka i regel fick inackorderas hos någon familj i land under skoltiden. Det isolerade läget i förening med den långa vägen till närmaste skola gjorde det omöjligt för barnen att ta sig till och från skolan samma dag. För att slippa ha barnen inackorderade anordnades i början av 1900-talet så kallade Lotsbarnskolor vid olika fyrplatser och lotsstationer och så blev fallet även vid Ölands norra udde.

Måndagen den 11 februari 1924 startade undervisningen i Lotsbarnskolan. Som lärarinna tjänstgjorde fröken Gerda Rydh. Hon fick disponera en egen liten lägenhet om 1 rum och kök, som tillbyggs ovanpå fyrvaktarebostaden. Elevantalet är ej angivet, men i en anteckning några år senare står att 8 barn deltog i undervisningen. Den 27 juli förrättades examen första gången, vilken bevistades av Lotskaptenen.

Undervisningen i Lotsbarnskolan pågick sedan fram till den 13 juni 1931, då examen förrättades sista gången. Vid denna examen fanns endast 2 elever, Asta och Märta Sandin.

Skolsalen stod sedan till Lotsverkets disposition och användes för inkvartering av de arbetare, som vissa tider svarade för ombyggnad och underhåll av fastigheter och maskiner. För några år sedan inreddes skolsalen till sovrum åt fyrmästaren.

Elever i den nybyggda lotsbarnskolan på Ölands norra udde. Främre raden från vänster: Asta Sandin, Britta Krall och Erik Andersson. Bakre raden från vänster: Hans Sandin och Olof Sandin. Fotograf okänd

Bifyr

Hösten 1930 installerades en s.k. bifyr i ett av de norra fönstren i fyrtornet. Den tändes första gången den 26 januari 1931, då lysbojen vid Ölands norra grund intogs för vinterperioden. Den tändes sedan alltid, då nämnda boj var intagen eller ur funktion. Från och med elektrifieringen av fyren har bifyren varit i drift året om.

Egna husdjur

Fyrpersonalen hade egna husdjur till en bra bit in på 1900-talet. Det fanns tre små ladugårdar belägna öster om bostäderna. Varje familj hade svin och höns. En av fyrvaktarna höll sig även med en ko en tid. Av ladugårdarna finns bara en del av den ena kvar, vilken används för vinterförvaring av båtar.

Vatten

Vattenfrågan har alltid varit ett stort problem vid fyrplatsen. Brunnar har grävts, men har ej kunnat användas, eftersom de endast givit saltvatten. I början av 1940-talet anlade fyrpersonalen en vattenledning genom Grankullaviken fram till en brunn, som hade grävts ett par hundra meter från stranden på den öländska kusten, men även denna brunn fick kasseras efter en tids användning, enär vattnet höll för stor salthalt.

Vid renovering av bostäderna på 1950-talet byggdes en större cistern av cement under markplanet. Till denna leddes genom ett reningsfilter det regnvatten som samlades upp via stuprören från taken. Regnvatten användes fram till omkring 1970, då reningsanläggningen blev utdömd. Sedan har färskvatten från kommunens pumpverk transporterats ut till fyren med tankbil och fyllts på i den stora cisternen.

*Fyrens linssystem. I centrum satt en glödlampa på 1000 W. Vid sidan av denna satt en reservglödlampa som vreds i arbetsläge när den första lampan var utbrunnen. Samtidigt gick signal till vakthavande fyrvaktare.
Foto: Evald Petersson*

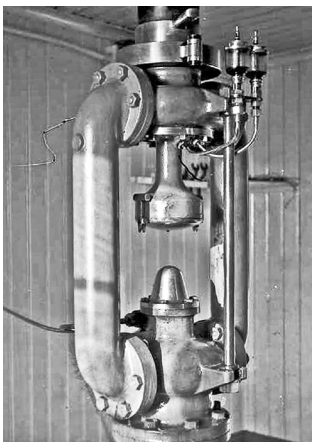
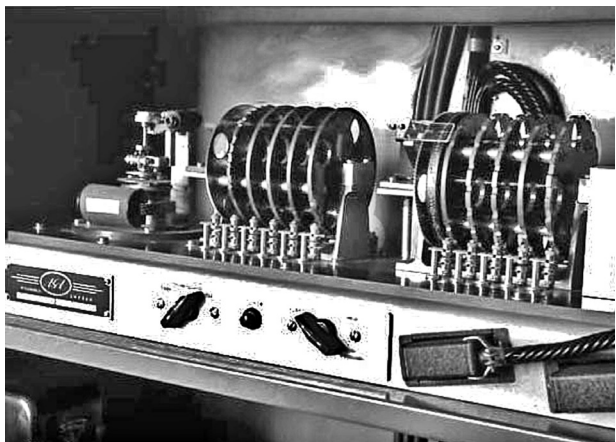
El och automatisering

År 1910 blev fyrplatsen utrustad med mistsignalanläggning och den 25 november kördes denna första gången vid dimma.

1946 elektrifierades fyren. Radiofyr installerades och den ena av råoljemotorerna till mistmaskineriet ersattes med en elektrisk motor, vilket möjliggjorde ögonblicklig start. För att fyren ej skulle vara släckt vid eventuella strömavbrott, inmonterades en semidiesel med generator. Denna försåg fyrlampan och radiofyren med ström. Sirenen fick vid sådana tillfällen köras med den återstående råoljemotorn. Elektrifieringen blev en klar förbättring för personalen, men ställde samtidigt större krav på deras tekniska kunnande.

I samband med automatiseringen utbyttes alla maskiner för mistsignaleringen. Nya dieselmotorer och generatorer för reservkraft inmonterades. Dessa är så dimensionerade, att de även försör bostäderna med elström vid avbrott på det ordinarie nätet. Den gamla omfångsrika radiofyren ersattes med en modern dito.

Av allting fanns dubbla uppsättningar för att eliminera driftavbrott. Startar inte en motor, så kopplas den andra automatiskt in. Slocknar en lampa i fyren, förs den åt sidan och en annan matas fram och tänds.

Teckengivaren till radiofyren på Ölands norra udde. Den var kopplad till en mast ca 20 m väster om fyrtornet. Till höger: Detalj av mistsignalsanläggningen. Foto: Evald Petersson

Avbemanning

Hösten 1976 avbemännades fyren. För underhåll och reparation kommer specialutbildade tekniker i bil eller helikopter. En speciell landningsplatta för helikopter har anlagts intill maskinhuset. Övernattningsrum och pentry har inretts åt teknikerna i ena ändan av maskinhuset. Där finns rinnande varmt och kallt vatten samt elspis, elvärme, radio, TV och telefon.

Den sista besättningen

Den sista besättningen vid Ölands norra uddes fyr bestod av: Fyrmästare Gustav Olsson, Njurunda, bitr. fyrmästare John Lund, Lerberget, fyrvaktare Hans Pettersson, Burgsvik. Olsson och Lund upprätthöll sedan samma befattningar vid Kullens fyr, medan Pettersson pensionerades.

Fyrmästarna i kronologisk ordning sedan starten 1845 till automatiseringen 1976: Ekström, G.A. Hagström, A.F. Lagström, A. Krall, A. Bäckström, P. Österström, T. Samuelsson, Y. Holmberg, K. Andersson, G. Olsson. Mellan Lagström och Krall kan möjligen någon okänd fyrmästare ha tjänstgjort. Här saknas uppgifter.

SMHI

Ölands norra udde har gamla anor beträffande meteorologiska observationer. I SMHI:s arkiv i Norrköping finns alla journaler bevarade ända sedan stationen startades i juli 1854. Den långa observationsserien gör att stationen är ytterst värdefull ur klimatologisk synpunkt, och med sitt strategiska läge mellan fastlandet och Gotland är den en viktig punkt på prognoskartan.

Sammanställt för Dackenytt av

Pär Svensson

"Hos oss får du
mer trygghet för
mindre pengar"

Anders, välkänd meteorolog,
kund och en av våra 247 000 delägare.

Vi på Svenska Sjö har bara en sak för ögonen. Att ständigt utveckla de bästa båtförsäkringarna och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb. Genom Svenska Kryssarklubben är du delägare i Svenska Sjö och det ger dig direkta fördelar som resultatbonus för medlemmar, smidig skadereglering och mer omfattande villkor. Och här har vi nu blivit ännu lite bättre, vi har dubblat maxersättningen i rättskyddsförsäkringen och också satt ett tak på självrisken.

Så du kan lugnt gå in på www.svenskasjo.se om du vill veta mer eller räkna ut din premie.

Båtteknik

HVO100 – Fossilfri diesel med bra egenskaper

Vad är HVO100?

HVO100 består av 100% förnybar och fossilfri diesel. Den kemiska uppbyggnaden av produkten HVO (hydrerade vegetabiliska oljor) är kolväteföreningar. Produkten kan beskrivas som en kopia på vanlig fossil diesel. HVO100 ger en reduktion av växthusgaserna med upp till 90 % i jämförelse med fossil diesel.

HVO100 är en produkt som kombinerar teknisk och miljömässig prestanda på ett mycket bra sätt. Förutom fördelen med en hög CO₂-reduktion uppfyller produkten i vissa fall bättre, beträffande förbränning, köldprestanda och filterbarhet. Energiinnehållet är något mindre i jämförelse med miljöklass 1 diesel, men den goda tändvilligheten medför att den brinner mer effektivt. Den effektivare och renare förbränningen ger mindre sot i motorn.

HVO100 innehåller inga aromatiska kolväten och är inte skadligt för vattenlevande organismer. Dessutom är den nästan luktlös och saknar den typiska diesellukten.

Produkten är blandbar med alla på marknaden förekommande dieselprodukter som uppfyller standard EN 590 och SS 155435. HVO100 är godkänd enligt EN 15940 och ASTM D975 som de flesta motortillverkare för tunga fordon godkänner. Volvo har godkänt HVO100 för samtliga personbilar som nu är i produktion och Volvo Penta för alla sina dieselmotorer. Yanmar har fortfarande inte sagt något om sina motorer.

Enligt Thermoprodukter i Kalmar, som är agenter för Eberspächer värmare, kan de köras på HVO100 utan problem.

Vad innehåller HVO100?

HVO100 innehåller fetter från olika källor. Det kan vara animaliskt fett från matindustriavfall, använd matolja, fiskfett från fiskindustrin, tallolja, restprodukter från matoljeindustrin (PFAD). PFAD är omdiskuterat eftersom det är en restprodukt som kommer från tillverkning av palmolja. Palmoljeproduktionen kan bidra till avskogning i t.ex. Indonesien. WWF (Världsnaturfonden) har

tagit fram en standard "RPSO" för certifiering för att säkerställa att palmoljan inte bidrar till avskogning, expansion på torvmarker, exploatering av arbetskraft samt användning av eld för röjning. Om du är tveksam så kolla om den HVO100 du köper innehåller PFAD och i så fall om den uppfyller RPSO certifieringen.

HVO100 är inte RME!

När man talar om biodiesel menar man oftast RME (RapsMetylEster) som har önskade egenskaper som inte finns hos HVO100:

- HVO100 kan lagras ned till -40 °C medan RME blir grumlig redan vid -5 °C.
- HVO100 kan blandas i valfri proportion med vanlig diesel medan RME kan tillsättas med max 7%.
- HVO100 drar inte till sig vatten och kan lagras längre tider utan att egenskaperna förändras. Biodiesel ska användas inom sex månader från tillverkningsdatumet för att minimera potentiella förändringar av produktkvaliteten och tillväxten av mikrober.

Tillgänglighet och pris

Det finns ganska gott om tankställen som har HVO100 för lastbilar. Där brukar också finnas ett mindre munstycke som passar för personbilar. Det är ont om sjömackar som har HVO100 men jag vet att det finns i Arkösund. Kryssarklubben arbetar för att öka tillgängligheten för båtar, se t.ex. <https://pakryss.se/gor-hvo-diesel-tillgangligt-och-billigare/> och <https://www.sxk.se/vastkustkretsen/artiklar/hvo100-lista>

HVO100 är lite dyrare (ca 1 krona) än vanlig diesel. Jag har själv tankat HVO100 i dunk på Circle K i Kalmar flera gånger till vår segelbåt med en Yanmar 3GM30. Senast 1/9 2020 var priset 14,69 kr/liter.

Källor: Circle K, Neste, Volvo Cars, Volvo Penta, Yanmar, WWF, SXK

Sammanställt av

Pär Svensson

Hur noggrann är GPS:ens positionsbestämning?

Kjell Pernestål 20 03 27

I arbetet med att beskriva (nya) farleder har noggrannheten i de GPS-mottagare och plottrar vi använder att diskuteras. Av den anledningen har en enkel undersökning gjorts för att kartlägga GPS-mottagares egenskaper.

För att få ett svar på frågan om noggrannhet har två GPS-mottagares undersökts. De har fått tillbringa några dygn (dock inte samtidigt) på ett trädgårdsbord och positionsdata har registrerats och sparats varje sekund via NMEA-utgången.

Mottagarna är dels en Lowrance Hook4; en kombinerad GPS och ekolod, dels en Lowrance HDS 5. Den förra används för kartläggning av bottenförhållanden inför utplacering av bojar. Båda visar positionen i 1/1000 del av minut (dvs med 3 decimaler) vilket motsvarar inte fullt ± 2 m i latitud och ± 1 m i longitud på latituden 60° nord.

Inledningsvis gjordes mätningar för att bestämma variationer i medelpositionens vid upprepade mätningar, med någon dags mellanrum, se tabell 1.

Tabell 1: Sammanfattning av genomförda mätningar

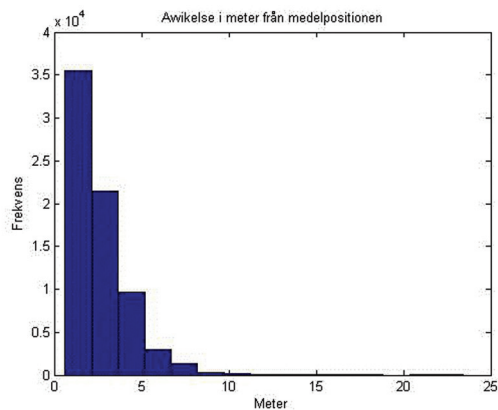
Antal värden

Latitud	Medelvärde	Std avvikelse (m)	Longitud		
Medelvärde	Std avvikelse (m)				
2	1429	59°49,0409	1,57	17°42,9288	1,82
3	14287	59°49,0414	2,58	17°42,9286	1,66
4	14287	59°49,0412	2,82	17°42,9284	2,09
5	71431	59°49,0417	2,46	17°42,9281	1,84

Som framgår är medelvärdet för positionen inom gränsen för mottagarens digitala upplösning. Standardavvikelsen är något större än den digitala upplösningen och oberoende av mättidens längd. Mätning med HDS-mottagaren några månader senare ger samma resultat för medelpositionen och dess standardavvikelse.

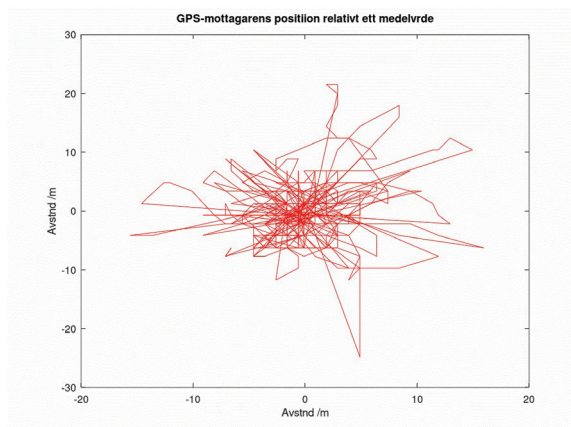
I Figur 1 visar distributionen av avstånd från medelpositionen i form av ett histogram. Om man använder ett konfidsensintervall på 95 % så är noggrannheten ca 6 – 7 m, dvs det som tillverkaren uppger. Det finns dock en "svans".

Figur 1: Histogram visande distributionen i avstånd från medelpositionen.

I figur 2 visas avvikelser från medelpositionen i form av ett spår. Mätningen längd är ca 45 minuter. Som framgår så finns tillfälliga avvikelser på upp till 20 m från medelpositionen. Man kan notera att avvikelserna sker långsamt, dvs det är inte ett stokastiskt brus utan långsamma förändringar.

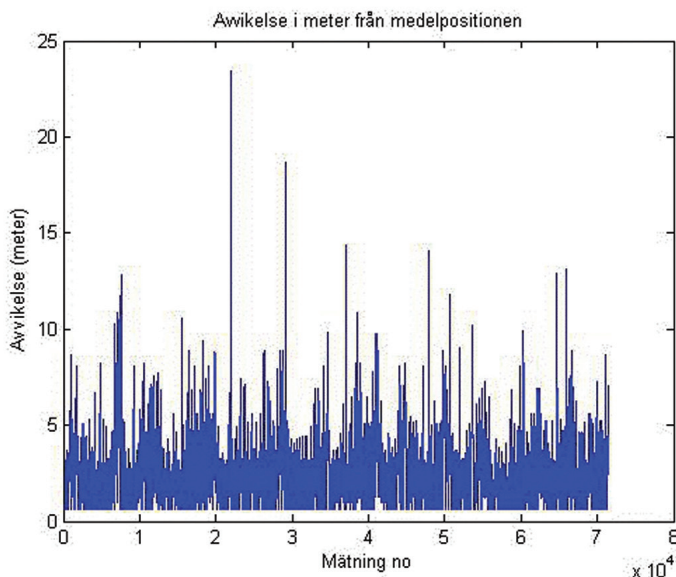
Figur 2: Mottagarens position i förhållande till en medelposition uttryckt i meter. Mättiden är ca 45 minuter

För att bättre kartlägga egenskaperna hos avvikelserna i mätningen gjordes en lång mätning (ca 40 h). Resultatet visas i figur 3. Där anges avståndet till en medelposition (oberoende av riktning) som funktion av tiden. Man kan se att det verkar finnas återkommande avvikelser på 5 – 10 m med en viss periodicitet på ca 4,5 h vilket indikerar att det beror när mottagaren byter satelliter

för positionsbestämningen. Om man undersöker data för de största avvikelserna finner man att dessa har en varaktighet på flera minuter.

Figur 3: Avstånd från en medelposition (oberoende av riktning) som funktion av tiden Mätningen pågick under nära 40 h.

EGNOS

I HDS mottagaren användes EGNOS för att öka noggrannheten för att öka noggrannheten i positionsbestämningen. EGNOS arbetar med att mäta avvikelsen i position på vissa platser. Information om avvikelsen skickas till en geostationär satellit som sedan skickar informationen till GPS-mottagarna. Syftet med EGNOS är att kompensera för variationer i atmosfär och jonosfär som påverkar noggrannheten i positionsbestämningen. Noggrannheten i positionsbestämningen med EGNOS anges till +/- 3m.

Någon avgörande skillnad kunde inte iakttas mellan positionsbestämningarna med respektive utan EGNOS aktiverad. I båda fallen noterades, för 95% konfidensintervall, en noggrannhet på 6 – 7 m.

Orsaken att inte någon förbättring i positionsbestämningen kunde noteras kan vara flera men har inte undersökts närmare.

Slutsatser

Sammanfattningsvis finner man att GPS:en ger ett medelvärde för positionen (flera timmars mätning) som har en noggrannhet som närmar sig den digitala upplösningen. Positionen blir densamma vid upprepade mätningar. Mottagarens stokastiska brus verkar även vara litet. Den väsentliga felkällan är att finna

i variationer i atmosfärens och jonosfärens sammansättning samt fel i satelliternas banor och klockor.

Om man följer enskilda sekvenser av mätvärden så kan de vara upp till 20 m eller mer från medelpositionen och avvikelserna pågå under flera minuter. Sådana avvikelser verkar kunna uppträda några gånger under ett dygn och då antagligen kopplad till byte av de satelliter som används för positionsbestämningen.

Vad betyder resultat från denna undersökning för praktisk navigation? Om man vill bestämma positionen för en prick, udde eller liknande kan man ligga kvar under ca 30 minuter eller mer med spårfunktionen aktiverad varefter man skatta ett bra medelvärde för positionen.

Om man vill bestämma sin position löpande under en färd blir osäkerheten större och man måste räkna med att ett fel på 20 m eller mer kan uppträda. Tillverkaren av sjökort uppger att det kan finnas avvikelser på upp till 50 m i sjökorten motsvarande 1 mm i våra skärgårdskort vilket är ungefär dubbla bredden på en strandlinje. Bränningar och undervattensstenar anges med särskilda symboler som inte ger någon information om deras utbredning såvida det inte finns en djupkurva inritad kring markeringen. Om man befinner sig på inom 3 m kurvan (mörkblått) kan ingen sådan djupkurva finnas.

Slutsatsen är att om man färdas med enbart med GPS eller plotter så bör man en goda marginaler. Att lita på ett tidigare spår kan vara vanskligt eftersom att det fanns ett fel när spåret lades och att när man nu färdas i spåret (enligt GPS:en) så kan, om oturen är framme, felet nu vara åt andra hållet.

Tillverkare inkluderar medelvärdesbildande filter för att minska variationerna i positionsangivelserna men tidskonstanten för sådana filter anges inte alltid. Sådana filter orsakar en eftersläpning i positionsangivelsen, dvs man kan redan ha passerat den positionen som GPS:en visar. Detta har mindre betydelse för långsamtgående båtar medan för snabbgående båtar så kan felet bli betydande.

Om man använder GPS för att beskriva en farled genom att lägga ut girpunkter (waypoints - WP) så har den som följer farleden (rutten) att räkna med ett fel på 10 – 20 m plus det styrfel man har. För säker användning måste således farledens undersökta bredd vara minst +/- 20 m eller mer.

Kjell Pernestål

Nya medlemmar

Välkomna till Dackekretsen

*Vi hoppas Du skall trivas och få stort utbyte av ditt medlemskap,
har Du några frågor kontakta någon i vår styrelse, telefon och mejladresser
hittar du på sidan 6*

Annelie Eriksson och Leif Carlsson	TIMMERNABBEN
Fredrik Olander och Annalisa Söderström	SLITE
Björn och Inga-Lill Bruno	SKÅNE- TRANÅS
Kerstin Björkman Lundberg	VÄSTERVIK
Kevin Blomqvist	OSKARSHAMN
Agita Kurzeme	LIEPAJA, LETTLAND
Peter Welmsö,	ÖR
Roger Lindén	BRÄKNE-HOBY
Susanne och Ulf Tornert	SÄVSJÖ
Tommy Boström	VÄSTERVIK
Eric Gemryd	VÄSTERVIK
Henrik Litsin	VÄXJÖ
Magne, Vidar, Amanda och Joakim Vikström	VÄSTERVIK
Katarina Zarins	VÄXJÖ
Maria och Anders Drugge	VÄXJÖ

Känner Du någon som vill bli medlem i Dackekretsen?

eller vill Du veta mer om oss, gå in på

www.dacke@sxk.se

eller ta kontakt med någon i styrelsen, adresser och telnr på sidan 6

Ni har väl varit inne och tittat på SXK´s nyutformade hemsida?

SXK VAROR TILL FÖRSÄLJNING VILL DU KÖPA NÅGOT KONTAKTA SKATTMÄSTAREN

Tommy Larsson mob. 070-285 13 01, e-post tommy@kloc.se

Portokostnad tillkommer om varor skall skickas.

Betalning kan ske med swish eller sättas in på bankgiro 221-3460.

SWISH 1232012581

Ange i meddelande antal och vara som köpts.

FLAGGOR MM	Pris	BÖCKER	Pris
Standert motorbåt 20x32	120: -	Östersjön	150: -
Föreningsflagga 18x24	125: -	Danmark	150: -
Föreningsflagga 24x32	135: -	Norrlandskust	150: -
Dackeflagga	100: -	Åbo skärgård	150: -
24-timmarsflagga	140: -	Ålands skärgård	150: -
Medlemsnål	22: -	Medelhavet	150: -
Kepsar	160: -	1000 tips för båtfolk	50: -
Mössor	120: -		
Väskor SXK	170: -		
Buff	100: -		
Bricka	130: -		
Skärbräda	130: -		

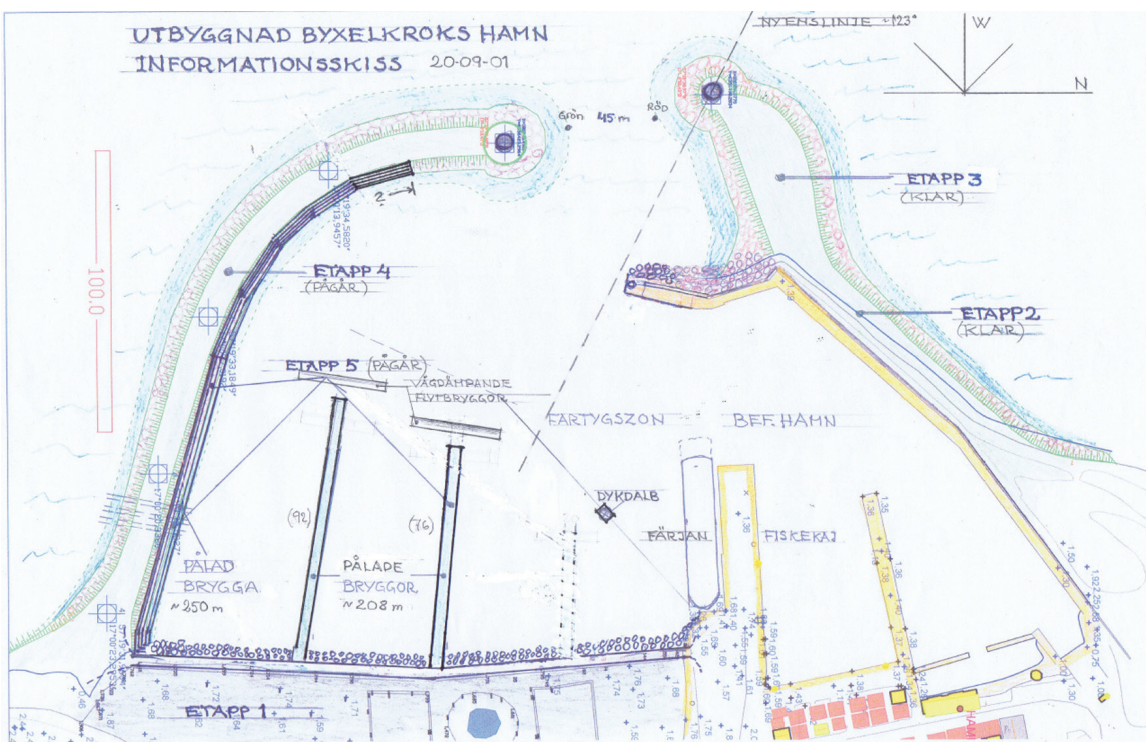

Byxelkroks hamn rejält utbyggd och förbättrad

Text Pär Svensson

Den omfattande utbyggnaden och upprustningen av Byxelkroks hamn beräknas vara helt klar 1 juni 2021. Antalet platser ökar då från nuvarande 70 till 200. Det blir som en ny hamn!

Hela den nya hamnytan söder om den nuvarande hamnen har muddrats och sjömätts. Djupet i den yttre västra delen är ca 4,5 m och det blir långsamt grundare mot strandkanten i öster. Djupet blir 2,5 m 20-30 m från strandkanten. Även enslinjen och utprickningen ändras med hänsyn till de nya sjömätningarna och de nya pirarnas lägen.

Arbetet med utbyggnaden har skett i etapper. Första spadtaget för utbyggnaden av hamnen i Byxelkrok togs i januari 2018 och etapp ett innebar en utfyllnad längs strandkanten så att det blev en större hamnplan. I etapp två förstärktes den norra piren och i etapp tre färdigställdes den nya vågbrytaren mot norr.

Parallellt med färdigställandet av den södra vågbrytaren ska det läggas ett förstärkt vågskydd av granitblock längs både den norra och södra vågbrytaren, vilket beräknas vara klart 2020.

Sista etappen omfattar den norra pålade bryggan, en pålad brygga längs med den södra vågbrytaren och två vågdämpande flytbryggor.

Kostnaden har kunnat hållas klart under den ursprungliga kostnadsberäkningen tack vare att Länsstyrelsen gav tillstånd att hämta skrotsten från bergbrottet i Gillberga på norra Öland. Cirka 90 000 ton skrotsten har använts.

Bilder från bygget. Foto Borgholms kommun

Från gamla delen av norra piren mot SO.

Från nya delen av norra piren mot O.

Den södra pålbryggan är färdig.

Stenfigurer på norra vågbrytaren.

Bilderna tagna av Maria Öreberg en kväll i slutet av augusti 2020.

*Informationen hämtad från Borgholms kommun med hjälp av
Hans Johannesson.*

Eskader / Arrangemang

Vi får av förklarliga skäl avvakta med olika sorters träffar inom klubben. I dagsläget vet inte vi och ingen annan heller hur det kommer att bli till nästa år. Det är bara att hoppas på det bästa så vi kan träffas igen!

Vi kommer att hålla ett årsmöte, dock inte enligt en den vanliga mallen. Det blir tyvärr inget föredrag eller festligheter. Vi kommer i möjligaste mån att följa de regler som finns beträffande avstånd osv. som vi alla känner väl till vid det här laget.

- ***Besök på båtklubbar i närområdet***

Vi hade bestämt med ett par båtklubbar i närområdet att träffas och informera om Svenska Kryssarklubben och inte minst om Dackekretsen. Vi får skjuta på detta ännu en tid till det känns lämpligt. Välkomna när det blir er båtklubb som vi besöker!

- ***Båtmöte i Mönsterås***

Om det kommer att hållas en Bluesfestival i Mönsterås kommer vi givetvis att träffas där!

- ***Den sjätte rikseskadern som 2020 skulle gått till Nyborg på Fyn blev ju som alla vet inställd och skjuten på framtiden***

Då var det sagt att rikseskadern skulle flyttas fram ett år och hållas på samma plats, i Nyborg. Allt var ju planerat och klart så i princip samma koncept kommer att hållas.

Det kommer i så fall ut en ny anmälan eftersom den gamla inte gäller längre och anmälningsavgifter är återbetalda.

Vi får vänta och se hur läget är och höra från eskaderkommittén och hur deras planer ser ut lite längre fram!

***Det enklaste sättet för S XK/Dacke att informerat er om vad som händer är genom vår hemsida, där kommer vi att lägga ut ev. arrangemang som vi hoppas kan komma igång till nästa säsong.
Så håll koll där!***

Rapport från Iréne o Per-Åke

Miljö

Vår miljö

SXK:S miljönämnd bildades för c:a 20 år sedan, jag har varit Dackekretsens representant c:a 10 år. Det som det mest handlade om i början var bottenfärger och den skada som koppar orsakar. Under åren som gått har det kommit fram bättre färger och nu är focus på andra problem. För fem år sedan kom lagen om toatömning och där tror jag att vi båtägare sköter oss bra, tyvärr fungerar många stationer dåligt och det måste till fler ställen att tömma på. Det går inte att köra 10-15 sjömil för att tömma, måste man det är det troligt att vi blir miljöbovar.

Dackekretsen har försökt att få en till toalett vid Vippholmarna, både Oskarshamn kommun och Länsstyrelsen har avslagit vår begäran och jag tycker det är dåligt att de inte vill bidra till en bättre miljö i vår skärgård. Vi erbjöd oss att stå för själva toaletten, kommunen/Länsstyrelsen för tömning men det gick de inte med på.

Dagens problem gäller hela vår planet och då är det plasten jag tänker på. All plast som slängs kommer förr eller senare ut i våra hav där den mals ner till mikroplast. En undersökning påstår att inom 30 år finns det viktmissigt sett mer plast i haven än fisk.

Frågan är vad vi som nu får vara på denna jorden skall göra för att de som kommer efter oss skall få en god miljö. Om varje människa tar hand om sitt skräp och sorterar på rätt sätt, om företag ser möjligheter att packa i andra material än plast och inte minst viktigt, att Europa och USA inte exporterar avfall till Asien där det antingen bränns eller dumpas, då kanske det finns hopp.

Hur är det då med oss här i Sverige, några är bra andra dåliga. Jag tror att vi 40-talister, som fått mycket skit genom åren, tillhör de bättre. Sämre är det med den yngre generationen. (I Västervik blev en man illa miss-handlad när han för ett par ynglingar påpekade det olämpliga i att slänga skräp omkring sig).

Under en sommarvecka i år, 12-18 juni, tog man 100 slumpmässigt utvalda mät punkter i 75 kommuner och får ihop 60 ton skräp!!! Nu finns det ändå en positiv sida också, i Kalmar ställde 1500 personer upp på Kusträddarnas kampanj och plockade skräp. Håll Sverige Rent samlar 42000 personer som fyller 8700 säckar med skräp.

Miljöförstöring i våra vatten står även skarv och säl för. I somras pratade jag med ett par fiskare i Böda hamn, på flera hundra meter garn

hade de fått två piggvar, övrig fångst hade sälen ätit upp (rester fanns).

Skarven fanns inte i vår fauna utan blev inplanterad på 30-talet, det blir aldrig något bra av något sådant. Min personliga uppfattning är att skyddsjakt borde införas och att minst hälften av både säl och skarv togs bort, kanske mer!

Den 1 sept i år bjöd Miljövårdsberedningen in båtorganisationer till en arbetsdag (workshop på nysvenska). S XK var där och åtta frågor ställdes, frågorna hittar du på inbjudarens hemsida och svar från S XK finns på deras hemsida. Det blir för långt att recensera här, men ta dig tid och gå in och läs.

Helgen 26-27 september hade

miljönämnden möte i Norrköping. Vi var sex personer och alla kretsar har inte någon representant i nämnden och det är synd, alla måste vara med och hjälpa till. Vi la focus på tre punkter: Avfall och ansvar, båtar bottnar och bränsle och båtar i naturen. Lika så kommunikation med myndigheter, samarbetspartner och kretsar/medlemmar.

Sommaren som gått har varit helt annorlunda p.g.a Covid-19. Jag har bott i båten den mesta tiden, c:a 80 nätter, men segling har inte lockat på samma vis. Vi får hoppas att en lösning kommer till nästa säsong.

Lasse Dahlström

Dackekretsens Miljöombud.

Miljöbild - sjöbodar från östra delen av Idö

Foto Pär Svensson

Allt under ett tak!

Marinelektronik Service Installation
30 år i branschen Bra priser
Marin inredning Mobiltelefoni

Välkommen till vår butik på Barlastgatan i Västervik!
Här kan vi förutom butik erbjuda en monteringshall, serviceverkstad
och egen bryggplats för dig som kommer med båt.
Vi har mer än 30 års erfarenhet av marinelektronik och
mobiltelefoni och är med vår kunskap ett tryggt val för dig som kund.
Vi samarbetar med ett flertal av de mest stabila varumärkena
som står för kvalitet och som vi känner förtroende för.

Besök gärna vår webshop!
www.tjustel.se

Tel. 0490 - 822 50 Mail. star@tjustel.se

STAR
ELEKTRONIK

Hamn och Farled

Verksamhetsberättelse för Dackekretsens Hamn och Farleds verksamhet året 2019-2020

Under året har en ny svajboj (test boj) placerats i anslutning till Kiddeholmen söder om Oskarshamn och även inloppet har ett angröringssjömärke (SSA) med fullserviceavtal med Sjöfartsveket samt ytterligare tre sjömärken som underhålls av Dackekretsen. Ytterligare en svajboj finns nu också i Lindnäs-viken. Svajbojen vid ön Stora Hatten har tagits bort med anledning av att det finns ett flertal bryggor på ön som tillhör Segelsällskapet Vikingarna med tillgängliga platser för gästbåtar. En ny plats för denna boj kommer att utses i Kalmars södra skärgård. Tyvärr har den planerade kontrollen med eventuellt underhåll som följd av svajbojarna inte kunna genomföras som planerat under året men skall vara klart före nästa säsong.

Enstavlorna i Gamla Skutleden söder om Örö är kontrollerade och i bra skick.

Vi har även under detta år haft ett reducerat pris för SXX-båtar i gästhamnen på Idö där vi också fått disponera en liten stuga med informationsmaterial om SXX samt plats för ca 10 sittande personer i direkt anslutning till hamnen. I ett närbeläget café där hamnavgiften betalas kunde man även köpa varor ur SXX:s sortiment.

Hans Martinsson

Dackekretsen,
Hamn & Farled

Hamnen på Idö - utsikt från restaurangen

Foto Pär Svensson

B

*Porto
betalt*

KLUBBHuset PÅ IDÖ

Foto Pär Svensson

Avsändare:

SXK DACKÉ c/o Rydberg
Örntorp 4083, 395 98 Läckeby
